

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész evre ... 12 korona.
 fél evre ... 6 „
 negyed evre ... 3 „
 Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE
 könyvkereskedő, a kinnél a lap kiadóhivatala van.
 Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
 Nyilttér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
 milliméter-árszabás szerint a
 Leopold Gyula
 Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

A városok kongresszusa.

Budapest, máj 15.

A magyar városok életében nevezetes nap lesz május 21-ike; ezen a napon a törvényhatósági jogú és a rendezett tanácsú városok, melyek eddig külön-külön tartottak országos gyűléseket, először jönnek össze közös tanácskozássra, hogy közös bajaikon segíteni igyekezzenek. A kongresszust a székesfőváros polgármestere hívta össze és a tanácskozássra minden magyar város bejelentette már képviselőit.

Két nagy kérdés áll a kongresszus napirendjén: az egyik a város háztartásának, a másik a városok hitelügyének rendezése.

A városok régóta parasztkodnak, hogy az állam velük mostohább bánik, mint a vármegyékkel. Mert még a vármegyék a rajuk hárított állami feladatok elvégzéseért évi tizenhatszáz millió korona állami javadalmazásban részesülnek, a városok ugyane funkciók ellátásáért egy fillért sem kapnak, holott az állami természetű közigazgatási teendők ellátása a városok bevételeinek egyharmadát fölemészti. Mikor az állam elvette a városoktól a fogyasztási adójövedelmet, az 1899. évi VI. törvény 4. szakasza imperative kimondotta, hogy a városok pénzügyi viszonyait törvényhozás útján rendezendők. Tíz év telt el azóta, hogy ezt a törvényt megalkották és rendezés érdekében máig sem történt semmi. Időközben az állam rendezte a megyei tisztviselők, a községi jegyzők s a körorvosok fizetését, a mivel nagyon sokat segített a megyéken és a községeken. A városok nem voltak ily szerencsések, noha tisztviselőiknek a fizetése nélkül szegyenletesen csekély.

A városok hitelviszonyai is igen rosszak; a városok ma csak nehezen és terhes föltelekkel jutnak kölcsönhöz, a minek nevezetes okai vannak. Az ipari és kereskedelmi vállalatoknak mind nagyobb és nagyobb tőkere van szükségük s a nekik adott kölcsönök sokkal dusabb hasznot hoznak a bankoknak, mint a városoknak teljesen biztos, de kisebb kamatozású kölcsönei. Eneke fogva a nagy bankok egyre tartózkodóbbak a városok hitelügyeivel szemben, holott a városok szükségletei az utolsó években rohamosan megszorodtak, részben a lakosság számának intenzív növekedése, részben a városi nép kulturájának és szociális igényeinek rohamos emelkedése folytán.

A hitelviszonyok javítása céljából a városok vezetői — úgy haljuk, hogy Temesvár kitűnő polgármesterének, Telbisz Károlynak kezdeményezésére — egy nagy hitelintézetet alapítanak, mely kizárólag a városok hitelügyeit fogja kielégíteni, községi kötvények kibocsátása útján. Az alapítás munkáját szántiz magyar város polgármestere végzi, s a bel-

ügyminiszterium a legnagyobb szimpátiával kíséri figyelemmel az ügyet. A polgármesterek minapi értekezletén, a melyen Broly Tivadar pozsonyi és Szentpály István miskolci polgármester, az életre való eszmének lelkes zászlóvivői elnökölték, a belügyminiszterium egyik tanácsosa is jelen volt. Az intézet szervezetét is megállapították, sőt találtak már, igen előkelő vezetés alatt, egy pénzesoprotot, mely öt millió koronát fog adni az új intézet alapítókegyéhez és vállalkozik a magyar városoknak a mainál olcsóbb kölcsöneinek a külföldön való elhelyezésére, korlátlan mennyiségben, érintetlenül hagyván a városok vezetőinek azt a jogát, hogy a városok hitelügyeinek kielégítéséről kizárólag ők maguk határozzanak. A városok hitelintézete — hír szerint a Városok Országos Takarékpénztára lesz a neve — betéteket egyáltalán nem fog elfogadni se magánosoktól, se a városoktól, s a vidéki pénzügyintézetek működési körét egyáltalán nem fogja érinteni. Minden nyereszkezdést teljesen kizárva és csupán a városokat erősítve és táplálva szerezhet egy ily intézet létjogosultságot. Biró Károly szabadkai polgármester példáján fölbuzdulva, már több város polgármestere terjesztett a képviselőtestületi közgyűlés elé konkrét javaslatot az alapításban való részesedés ügyében és már most, a mozgalom kezdetén több mint két millió koronát szavaztak meg a városok a saját hitelintézetük megalapítására.

A városok vezérembereinek bölcsesége a tervezett kongresszuson remélhetőleg meg fogja majd találni a hitelügyek rendezésének olyan helyes formáját, hogy semmi jogos igény meg ne sértsék és e mellett a városoknak ma elég gőnge hitele is megerősítsék. Érdeklünk ez mindnyájunknak, mert az ipar, a kereskedelem és a kultúra nálunk jóformán csak a városokra szorítkozik.

Szemle.

Megtörténtek hát a kihallgatások, a király is Bécsbe utazott; az agg uralkodó előre intézkedett, hogy semmiféle ünnepies színeltetés fogadtatásban vagy bucsuzkodásban része ne legyen. A magyar politikai válság milliójébe nem is illett volna bele a czéczó. A magyar nép letargikus, rosszkedvű; a király sem volt valami jó hangulatban. Nem is csoda tehát, hogyha az ősz uralkodó olyan észrevétel nélkül hagyta el szép Budavárát, mint amilyen észrevétel nélkül es közömbösen tette be oda a lábát.

Másképpen volt Bécsben; ott volt czéczó és mulatozás, amely alkalommal minden bizonynyal szóba kerültek a magyar ügyek is. Nagyon természetes, hogy ez nem valami komoly formában történt. A rebellis magya-

rokkal nem érdemes komoly, lelkiismeretesebb politikával foglalkozni, velük szemben csakis a legmesszebbmenő erély és a rövid beszédű, katonás modor használ. Vagy hogyha az sem használ, mire való a bemasirozás eszmeje, azzal aztán hamarosan célt lehet érni a rebellis magyaroknál. Elvégre a Habsburgoknak minden században meg kellett hódítani az osztrák gyarmattá súlylyesztett Magyarországot, tehát ebben a században is újra meg lehet hódítani a kiuzsorázott országot.

Bizony így vélekednek a bécsi Burghan. Így vélekedik Lueger, de így vélekedik Ausztriában minden valamire való politikus is. Meg vannak ők arról győződve, hogy közös osztrák akarattal minden bizonynyal újra csak a magyar lesz a vesztes fél a harcban. Hát ez nem is csoda, mert hiszen a harc igen aránytalan eszközökkel folyik. Nagy baj pedig az is, hogy Ausztriában még az ellenségek is kezdet fognak Magyarország ellen, hogy a minden vonalon való leveretés annál nagyobb sikerrel és eredményyel járjon.

Tessék csak megfigyelni, hogy mit művelnek a Lajtan tul a boszniai magyar agrárbank miatt, az összes pártok egy huron pendülnek és nekirohannak a magyar közös pénzügyminiszternek és még a keresztyvitet is leszedik róla, amiért hozzájárult és elősegítette azt, hogy a magyar pénz, a magyar vállalkozás is utat törjön a hegyek országában, amelyet a nagyhatalmu osztrák hóbort magyar véreri szerzett meg.

Burián báró közös pénzügyminiszter csak hazafiai kötelességét teljesítette, amikor mindent elkövetett arra nézve, hogy a magyar nemzet is megtalálja jogos jussát Bosznia-Hercegovinában. Ez ugyan tisztán gazdasági belügyünk és mégis mit csinál az osztrák kormány?! Egy csapásra megbuktatja a magyar közös pénzügyminisztert tisztán azért, mert az a kötelességét teljesítette és hű volt nációjához. Hiszen ez ugyis nagyon ritkán szokott előfordulni, mert a magyar politikusok, ha magas polczra jutottak és ha nagyon közel kerültek a habsburgi trón zsámolyához, akkor minden bizonynyal hátat fordítottak Magyarországnak és elfelejtették a magyar nemzeti érdeket képviselni, elfelejtették a szülőhazájuk boldogulását előmozdítani.

Ugy látszik, hogy a bűvös fénykörben Burián nem felejtkezett el hazájáról. Most azonban meggyőződhetünk arról, hogy mi lakozik a magyar közös pénzügyminiszter lelkében. Eddig azt hittük, hogy Burián István báró is olyan, mint a többi magasállású magyar államférfi, aki ha elérték fényes karrierjük legtetetejét, szülőhazájuk és nemzeti fejlődésük hátrányára és kárára mindenkor megalkudtak a helyzettel és sohase vetettek gáncsot az osztráknak, nem

pedig azért, mert feltették a saját fényes pozíciójukat.

Mint látjuk, ez Buriánál egész másképpen áll, ő várakozó álláspontra helyezkedett, nem törődött azzal, hogy magyar részről néha igaztalan támadások is érték, mikor azonban elérkezett annak az ideje, hogy megmutassa hazája iránti szeretetét, meg is mutatta, hogy szíven viseli Magyarorszag sorsát.

A bécsi czéczó következtében bizonyos szélcsend állt be a magyar politikában. A sztag-nálás Budapesten is észrevehető. A politikások nagyjésze elutazott. A pártközi élet egészen elcsendesedett s előreláthatólag pár hetig általános nyugalomra van kilátás. Szó sincs róla, a függetlenségi pártban a mozgólódás most is észlelhető, mert a bankesoport erős partta szeretné kinőni magát. Ugy látszik azonban, hogy az elesebb surlódások egyelőre elsimultak, amit természetesen részben az általános lehangoltságnak lehet betudni.

A szenvedelmek vihara el a lelkekben, azonban lehetőleg mindenki uralkodik magán és visszafojtja elkésereését. Amíg a válságban a király részéről döntés nem történik, addig nem is tanácsos elebe vágni az eseményeknek. A német császár ahogy elhagyta Bécsot, alitóltag az uralkodó azonnal megkezdí a kibontakozásra vonatkozó kísérletezést.

A vezérférfiaknak most okulni kellene Burián bárón, aki nem törődik fényes pozíciójával, meg a kegyvesztettség árán is hazájának akart szolgálni s a nemzet háláját érezni is fogja, mert aki az osztrákkal szembe mer szállni, annak minden utját a nemzet szimpátiája kíséri!

Tűzoltók napja.

Vasárnap (május 16-ika) a tűzoltók napja volt. Dél előtt 11 órakor az egyesület 35. évi rendes közgyűlését tartotta meg a városház tanácskozó termében. Székely Ödön főparancsnok elnökléte mellett. A tagok csaknem teljes számban jelenvén meg, a népes közgyűlés mindvégig a legnagyobb érdeklődés mellett folyt le. Az elnöki megnyitásban főparancsnok röviden rámutatott azokra az eredményekre, melyeket az egyesület már megvalósított s körvonalozta a jövő feladatait. A titkári jelentés után a pénztárvizsgáló bizottság örömmel jelentette, hogy az összes számadások példás rendben vannak, amiért Jakab Károly pontos és szorgalmas pénztárosnak az egyesület jegyzőkönyvi elismerést szavazott.

A közgyűlés legnevezetesebb határozata, hogy — az igazgató választmány javaslatára — még egy harmadik fizetéses tűzoltói állást rendszeresít — a főparancsnok személyében, kinek fizetését évi 500 koronában állapítja meg. Nem ismerjük azon bizonyára nagyon fontos okokat, melyek a választmányt és közgyűlést erre a határozatra indították. De úgy gondoljuk, hogy mikor az önkéntes tűzoltók egyesületének fenntartása költségei városi pótdadóból vannak fedezve, akkor ez a kérdés vagyis a tűzoltó-intézmény célján és eddigi keretein túlmenő határozat inkább csak előterjesztés jellegével bír, melylyel a tűzoltók közgyűlése a városi képviselő-testülethez óhajt fordulni. Mert a végérvényes határozat — pótdadóról lévén szó — a városi képviselő-testületet illeti. Ez van hivatva megbírálni, hogy milyen alaposak és fontosak azon okok, melyek ezt

az eddig még gondolatban sem létezett új terhet indokolhatják s az eddig tiszteletbeli állásból fizetéses tűzoltói állást csináltak. Fenntartjuk magunknak, hogy ezen okokat fontosságuk és érdemük szerint méltányolhassuk akkor, majd ha a városi képviselő nyilvánossága elé kerülnek.

Délután 3 órakor jól sikerült összgyakorlat keretében tett tanuságot tűzoltó-egyesületünk arról, hogy hivatása fontosságát átérzi, van benne igyekezet a hozzá fűzött méltányos igényeket ki-igéiteni. Daczára, hogy sok ujoncz van a tagok között úgy a gyakorlatra való kivonulás, valamint az egyes szakaszoknak beosztási helyére való vonulása, a gépek szerelése körüli magatartása arról tanuskodott, hogy az egyes szakaszok kiképzése egységes irányelvek szerint történt s hogy az egyesület életében a fegyelem mind fokozottabb meretekben érvényesülvén, az egyesület tovább fejlődése a tagok buzgalma folytán bizton remélhető.

A ket óráig tartó gyakorlat után a parancsnokság rövid megbeszélés tárgyává tette a végzett gyakorlat tanulságait.

Este 8 órakor barátságos vacsorára gyűltek össze az egyesület tagjai a sétaterén, szíves vendégül látva az egyesület régi tagjait, a városi hatóság és hivatalok képviselőit. A mintegy 70 tagból álló társaság összejövetelét hangulatossá tette a tűzoltó zenekar játéka. Az egyesület nevében Székely Ödön elítette a vendégül megjelent veterán tagokat. Ungerpek Miklós az egyesület egyik legregibb tagja kedvesen emlékezett meg az egyesület immár 36 évi életéről, és a főparancsnokot üdvözölte.

Fogarasi Albert ny. tanár Incze Miklos rendőrkapitányt elítette. A tagok örömmel ragadták meg az alkalmat, hogy tiszteletüknek adjanak kifejezést az új rendőrkapitány iránt, aki meleg érdeklődéssel viseltetik az egyesület ügyei iránt. Tizenegy óráig volt együtt a társaság a legkedélyesebb hangulatban, amikor elítette azon kegyes adakozókat, kiknek adománya lehetővé tette a tagoknak a fehér asztal mellett való találkozást, ami az egységes közszellem kialakulására jótékony hatással van, szétoszlott.

A Dömök Erzsébet síremlék alapra újabb adakoztak:

Dr. Müller Jenő és neje 10 kor.
Szilágyi Farkas 6 kor.

Vegyes hírek.

— **Főtiszt. Konessey Béla** erdélyi ref. püspök egyházlátogatása vármegyénkben mindenütt szép ünnepélyességgel történt meg. Kiváló személyt általában kitüntető figyelem fogadta a más vallásuak részéről is, de különösen kiváló előzékenységet tanúsított gr. Majláth Gusztáv Károly püspök ő Exja, ki f. hó 16-án ebédet adott a püspök úr tiszteletére. A körut f. hó 23-án Abrudbánya és Verespatak meglátogatásával végződik.

— **Halálozás.** Egy köztisztelőben álló tekintélyes polgára halt meg Nagyenyed városának, ki mint m.-lapádi körjegyző és birtokos és később mint városunk polgára a közügyek iránt melegen érdeklődött és általános tiszteletet szerzett magának komoly és derék egyéniségének rokonszenves tulajdonaival. A gyászoló család a következő szomorú jelentést adta ki:

„Alólrattak mélyen megszorodott szívvel tudatják, hogy a felejtethetlen jó férj és igazi

rokou, sepsiszentkirályi Imreh József birtokos és Alsófehérvármegye törvényhatósági bizottságának tagja, életének 70-ik, boldog házasságának 48-ik esztendejében folyó évi május hó 17-én délelőtt 1/210 órakor, türelemmel hordozott szenvedés után jobblétre szenderült. A közügyeknek buzgó és lelkes harczosa: övéinek mindene volt! Nem magáért élt és munkálkodott: hanem szíve szerető melegevel másokat boldogított. — Mivel övéi iránt való önfeláldozó szeretet volt élete; a halás szeretet igaz kegyeletében fog örökre fennmaradni áldott emlékezte! . . . Temetése a református egyház szertartása szerint f. május hó 9-én délelőtt 10 órakor lesz Kossuth Lajos-utcai lakásáról, honnan a szertartás után a magyar-lapádi családi sírboltba szállítjuk. Nyugalma legyen csendes! Halhatatlan lelke nyersen idvességet! Nagyenyeden, 1909. május 17-én. Imreh József ne sz. Jeney Zsuzsanna, mint özvegye, Imreh István, mint testvér és családja. Öz. id. Jeney Elek ne sz. Horváth Katalin, öz. Gálffy Denes ne sz. Jeney Klára, öz. Farkas Miklósné sz. Jeney Amália, mint sógorok és családjaik.”

— **Konfirmációi ünnepély.** A helybeli reformátusok templomában f. május 20-án — áldozócsütörtökön — délelőtt 10 órakor ünnepélyes konfirmációi istentisztelet lesz. Összesen 102 növendék teszen hitvallomást. Ez alkalommal imádkozik, prédikál, a fogadást beveszi és áldást ad J a n c s ó Sándor lelkész; urvacorai ágendát mond Z a y z o u János vallás tanár; az urasztalanul segédkezik D ó c z y Erenucz segédlelkész. Közreműködik: szóló énekekkel C s i k y Istváné, V e r e s s Gábor orgonakísérettel; hegedű szóólval V e r e s s István, kit harmoniumon F ü l ö p Judit kísér; zenekíséretes karnékekkel a képezdei férfi ének- és zenekar Veress Gábor tanár vezetésével.

— **Az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi társulat** választmánya Gyulafehérvárt f. hó 15-én tartotta Török Bertalan alelnök vezetésével gyűlést. Mély részvétel emlékezett meg dr. Ujfalusi József apátkanonok az egylet ügyvezető alelnöke elhunytáról, majd sajnálattal vette tudomásul Csató János kir. tanácsos, ny. alispán lemondását elnöki állásáról, miután előhaladott kora miatt nem érez elég erőt, hogy az egylet megalakulása óta viselt tiszteinek megfelelőhessen. A választmány közszóú iratban fejezi sajnálatát a lemondás felett s ajánlani fogja a közgyűlésnek, hogy kiváló érdemei méltánylásául tiszteletbeli elnökül valassza. A közgyűlésig Török Bertalan és Korody Péter theol. tanár kerettek fel az egylet ügyeinek vezetésére. A pénztári előterjesztés után Csorny Béla ny. tanár muzeumőr tett végleges jelentést a muzeum gazdag tárházáról, melynek folytonos, értékes szaporodása indokoltá teszi a muzeum épületének jelentékeny kibővítését. Miután f. évi szeptember havában a könyvtárak és muzeumok orsz. vezetősége Gyulafehérvárt is gyűlést fog tartani, — az egyesület a várossal együttesen igyekezni fog, hogy tevékenységének eredményét kellően bemutassa. Ez egyesület vármegyénk történelmének és természeti kincsének adatait gyűjti össze és dolgozza fel. Ez okból a legmelegebben ajánljuk kellő pártolásra, mert eddigi munkásságának eredményeinél fogva teljesen megérdemli.

— **A törvényszéki palota átvétele Gyulafehérvárott.** Az ujonnan épült törvényszéki palota ünnepélyes átvétele e hó 20-án, ma délelőtt 11 órakor lesz az új épület esküdtzéki termében. Az átvételre az igazságügyminiszter képviseletében Imling igazságügyminiszteri államtitkár fog lejönni.

Ünnepély után déli 1 órakor köz-béd lesz a városi Vigadó nagytermében.

— **A nagyenyedi könyvnyomda és papíráruhágyár** f. hó 16-án tartotta meg Török Bertalan elnöklété alatt évi közgyűlést. Az igazgatóság jelentése szerint új vállalatok erős versenyt indítottak s azért a forgalom némileg csökkent, 123 057 K. 28 fillérre rugott. A leltári vagyon értéke 247.470 k. Osztalékul részvényenként 6% állapított meg. A vállalat buzgó tisztviselőinek elismeres szavaztatott, ugy Szilágyi Farkas indítványozására az igazgatóság és a felügyelő-széknek. Azután megválasztották az igazgatóságba: Lazar István, Lingner György, dr. Garda Kálmán, dr. Dobozy Vilmos, Reinbold Oliver, Winkler János, Török Bertalan, a felügyelő-székbe: Dezső Zsigmond, Klemm Miksa, Cirner Ákos, Weinrich Frigyes részvényeseket. A magyar ipar ezen szép fejlődő telepet, mely jelentékeny hazipart is kepez es munkaberekben 11200 kor. összeget fizet, ajánljuk közönségük pártolásába.

— **A Nagyenyedi Daloskör** múlt vasárnapi koncert-je nagy közönség jelenlétében program szerint folyt le. Úgy a zene: mint az enekszámok szépen sikerültek s a jelen.volt közönségnek nagy élvezetet szereztek.

— **Miksa Imre**, a felvinczi kerület orsz. képviselője kilépett a függetlenségi pártból.

— **Diák-hangverseny** volt a kollégium disztermében f. hó 16-án délelőtt 11 órakor. Az ifjak tanúságot tettek a tanárkar es erdeklő közönség előtt az ev folyamán a zene- es énekművészet terén tett nagy haladásukrol, mely nekik is, vezetőiknek is megérdemelt dicsőséget szerzett.

— **Hangverseny.** Svárdström Valborg svéd művésznő, világhírű énekesnő f. hó 8-án városunkban hangversenyt tart, Tarnay Alajos zongora művész kíséretével. Jegyek Földes könyvkereskedésében kaphatók

— **A toroczkói** országos vásárra városunk iparosai is készültek, de az illetékes hatóság szűk látóköre nem terjedt ki annyira, hogy ha már a vásár megtartását hétfő helyett vasárnapra kérelmezte, hát illő arról a környéket is értesíteni. Városunk iparosai természet tudva a változtatásról, egyrésze hétfőn a vásár után ment át Toroczkóra, másrésze pedig utban értesült es visszatért. E miatt jelentékeny kár érte őket. Milyen életre való közigazgatás!

— **Veszedelemes palló.** A patakmedren át az alszegbe vezető palló nagyon rongált állapotban van. Pedig ezt az átjárót sokan, különösen nagy számu elemít es óvodát látogató gyermek használja. Kérjük a tanács figyelmét erre az átjáróra.

— **Mulatságok.** Pünkösöd másodnapján az iparos önképzőkör, es június 6-án az ipartestület rendez mulatságot.

— **Az abrudbányai** kir. közjegyzőségbe, mely néhai Czirlea Mihály halálával üresedett meg, az aradi közjegyzői kamara Apáthy Józsefet rendelte ki állandó helyettesnek.

— **Rövid hírek.** Tordán e hó 14-en este csillagszerű tűzgolyót láttak, mely 12 másodpercig világított a város felett hatalmas fenyével. — Brassóban a Pesti Keres-

kedelmi Bank fiókja kirakatát alkulesesal kinyitottak es onnan több ezer értékű fulönböző országbeli papir- es aranypenzt loptak el.

— **Flick Pál** királypataki napszámos útlevelét hamisított es megszökött. — **Trucza János** krakkói 16 éves cipészinas Gyulafehérvárról. Szikoe János 14 éves szohodoli szolgagyerek nyomtalanul eltűntek.

— **Magyarország új történelme.** Az országos függetlenségi es 48-as párt erkölcsi támogatásával nagyszabásu történelmi es politikai munka jelenik meg. Címe: Politikai Magyarország. Főszerkesztője Szász József országgyűlési képviselő. A munka 3 főrészből áll. 1. rész: Politikai történelmi rész, amelynek célja kidomborítani, hogy hogy Magyarország fennmaradása, ereje, minden nagysága egyetlen törekvésétől nyert tápot, életet: az önállóságához, függetlenségéhez való törhetetlen ragaszkodásából; minden dicsőséget ez hozta meg. 2. rész: A politikai életünk alapjainak es tényezőinek ismertetése. Államiságunk eszméinek kidomborítása. 3. rész: Politikai szereplők lexikonja, mely föléli az önállóságunkért folytatott munkában résztvett összes szereplőket.

Meglepő ujdonság a hölgyközönség részére.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy egy jól felszerelt

plisszirozó géppel

rendelkezem.

Elvállalom a női ruhakelme plisszirozását 80 centiméter szélességig, jutányos árban es ezzel mindenki megkíméli magát a felesleges szállítási kiadásoktól. B pártfogást kér tisztelettel

Zéman Venczelné.

Nagyenyed, Szentkirály-utca 53. sz. 1871-12 v az állami fiúiskolával szemben.

Kiváló minőségű vadászfegyverek,
revolverek,
Elsőrendű gramfonok,
cimbalmok,
hegedűk,
citerák,
fuvalák,

harmonikák
es egyéb hangszerek,
Modern fényképező gépek,
látcsövek,
alpacca ezüst készletek,
bőröndök,
es az összes magyar szépirodalmi művek

csekély havi részletfizetés mellett
beszerezhetők

Aufrecht és Goldschmied b. t.

nagyáruházában

Budapest, Rákóczi-út 26.

Arjegyzék kívánatra ingyen es bérmentve.

WINKLER JÁNOS

villanyvilágítási szaküzlete
NAGYENYED, Főtér 5. sz.

Elvállalja villamos világítási berendezések szerelését, tervezeték es költségvetések díjmentes elkészítését.

Ditmar es Brünner-féle lámpák es csillárokból rendezett állandó kiállítása megtekintésére az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja.

Gyakorlati tanácsokkal készséggel szolgál.

A nagyenyedi járás főszolgabírójától.

1088-1909.

fszb. szám

Pályázati hirdetmény.

Alsó Fehér vármegye nagyenyedi járásában, a csombordi körjegyzőségben Csombord székhellyel ujonnan rendszerezett **segédjegyzői** állásra pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883: I. t.-cz. 6 §-a illetve az 1900: IV. t.-cz. 3. §-a értelmében felszerelt kérésüket hozzám **folyó év június hó 5-ik napjáig** bezárólag terjesszék be.

Javadalmazás: 1000 korona államségély.

A választás napját folyó évi június hó 7. napjának déle 10 órájára tűzöm ki a csombordi körjegyzői irodában.

Nagyenyed, 1909. május hó 15-én.

Nagy Pál,
főszolgabíró.

1861-1

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

2658-1909. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Müller Jenő ügyvéd által képviselt Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár részvénytársaság végrehajthatónak, Cserte Izidor paczalkai lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 600 korona tőke es jár. kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. §. alapján es a 146. §. értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén es a nagyenyedi kir. járásbíróság kerületében

evő a paczalkai 98 sz. tjkvben. A + 2 r. sz. 261 hr. sz. szántó, 262 hr. sz. kaszáló 543 kor., - 3 r. sz. 421 hr. sz. kaszáló 422 hr. sz. szántó 70 kor., - 4 r. sz. 491/a hr. sz. kert 34 kor., - 5 r. sz. 635 hr. sz. szőlő, 168 kor., - 6 r. sz. 643 hr. sz. szőlő, 52 kor., - 7 r. sz. 670/a hr. sz. kaszáló, 670/b hr. sz. legelő 41 kor., - 8 r. sz. 821 hr. sz. szántó 13 kor., - 9 r. sz. 837 hr. sz. kaszáló 11 kor., - 10 r. sz. 881 hr. sz. szántó 15 kor., - 11 r. sz. 986 hr. sz. kaszáló, 987. hrsz. szántó 151 kor., - 13 r. sz. 1214 hr. sz. kaszáló 98 kor., - 14 r. sz. 1328 hr. sz. szántó 35 kor., - 15 r. sz. 1395 hr. sz. kaszáló, 1376 hr. sz. szántó 87 kor., - 16 r. sz. 1868 hr. sz. szántó 151 kor., - 18 r. sz. 2026 hr. sz. szántó 84 kor., - 19 r. sz. 2116 hr. sz. szántó 21 kor., - 20 r. sz. 2124 hr. sz. kaszáló, 2125 hr. sz. szántó 50 kor., - 21 r. sz. 2305 hr. sz. kaszáló 36 kor., - 22 r. sz. 2251 hr. sz. kaszáló 184 kor., - 23 r. sz. 2349 hr. sz. szántó 74 kor., - 24 r. sz. 2376 hr. sz. szántó 92 kor., - 25 r. sz. 2436 hr. sz. kaszáló 50 kor., - 26 r. sz. 2532 hr. sz. kaszáló 57 kor., - 27 r. sz. 2562 hr. sz. szántó 88 kor., - 28 r. sz. 1144 hr. sz. kaszáló, 1146 1 hr. sz. szőlő 188 kor. összesen, 2403 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

1. A fennebb megjelölt ingatlanok az 1909. évi június hó 14-ik napján d. e. 9 órakor a Paczalka községhez tartozó megartandó nyilvános árverésen a hirdetményben körülírt ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

2. Árverezni szándékozók végrehajtató kivételével kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni avagy annak az 1881. évi LX. 170 §-a értelmében a bánatpénzt csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényi átszolgáltatni.

3. Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százeleka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígert ar ugyanannyi százalékáig kiegészíteni, mert ellenesetben az árverés az 1908. évi XLI. t. cz. 25. §-a értelmében fog folytatni.

A kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóságtól.

Nagyenyeden, 1909. évi április hó 23-án.

Weiner Sándor,
kir. bírósági elnök.

135 1-1

Több pénze akkor lesz,

ha nélkülözhetetlen, olcsó és

tartós szőttésárukat

csak

a Nagyenyedi Szövőgyárból

vesz.

Arjegyék ingyen küldetik.

KRISTÁLY szén-savnyomás alatt töltött

forrásásvíz.

Etvágyat javít, Gyomorrontást megakadályoz. Kapható minden jobb fűszer- és vegyeskereskedésben.

Főraktár:

Grüntfeld Dávid utcai üzlet, Nagyenyeden.

126 5-18

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r-t.

Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 210.000 kor.

Előnyös	kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhítlű pénzüzetek részvényeire.
Vásárol	és elad értékpapírokat.
Letétbe	elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket keves örzési díj mellett.
Idégen	kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.
Váltókat	az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számíttat le.
Allandó betétet	a legkedvezőbb kamattal mellett fogad el.

Nyitva áll
hétköznap
d. e. 9-12-ig,
d. u. 3-4-ig.

Üzletfeleink
részére telefon
bevezetve
14. szám alatt.

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzálogkölcsönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

<p>A. 5 1/4 % kamattal mellett a kölcsön legkisebb összege 20.000 K.</p> <p>a) 40 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f.</p> <p>b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f.</p> <p>B. 5 1/2 % kamattal mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.</p> <p>a) 44 1/2 évi törlesztésnél (89 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 30 K. 01 f.</p> <p>b) 27 1/2 évi törlesztésnél (55 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 35 K. 07 f.</p> <p>C. 6 % kamattal mellett a kölcsön legkisebb összege 3000 K.</p> <p>a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.</p>	<p>b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f.</p> <p>c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f.</p> <p>D. 6 1/2 % kamattal mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.</p> <p>a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f.</p> <p>b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f.</p> <p>c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f.</p> <p>d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.</p>
---	---

Valamennyi kölcsön — az egyszármindenkorra fizetendő 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetett ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények LINGNER GYÖRGY úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

NAGYENYED re forduljon minden érdeklődő,
ki sulyt fektet I. fajtisza anyagra.

Gyümölcsfák,

Nemes szilvacsemetekben nagy készlet.

Szőlőoltványok

európai, amerikai sima és gyökeres vesszők.
Arjegyüket ingyen küld:

FISCHER és Tarsai.

faiskolák és szőlőoltványtelepek.

58-40

MAGYAR EMBER CSAK MAGYAR ÁSVÁNYVIZET IGYÉK!

Magyar ásványviz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság
Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Állandóan raktáron vannak és árusítatnak azonnali palackcsere mellett;

Borszéki Boldizsár, idült gyomorba ellen	Baross, veséba ellen	Horgász, étvágygerjesztő
Borszéki főkut, az ásványvizek királya.	Borhegyi, hughajtó	Kaszon főkut (Salutaris) jó és lithium tartalmu.
Köszvény ellen.	Boholti, üdítő víz	Répáti, égvényes ásványviz
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen	Előpataki, sárgaság ellen	Székely-Selters, idült gyomorba jok ellen
Bodoki Matild, alkális savanyuviz	Felsőrákosi Mária, légcsőhurut ellen	Sztojka, cukorbetegség ellen
	Margitligeti, üdítő ital	

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a **természetes ásványviz** gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

RAKTÁR: FENICHEL HERMANN üzlet, NAGYENYEDEN.

43 10-32

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírnagyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.